

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

15 de actionibus quæ augentur per Inficationem & Co[n]demnationem
sum tuum seu Impensarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

eam incidit, poenam debeat comprehensam conuentione debiti, si non solauisset, vel fecisset, vel tradidisset. *l. ita stipulatus, §. item si quis ita stipulatus de verb. oblig. l. si poenam quando dies lega. ced. in P. l. 1. §. item si ita legatum, ad leg. Falcid. in P. l. si homo mortuus. sumpta a contrario sensu, de verbor. oblig. l. Celsus, de recep. arb. P.*

¶ Tertia, vt in contractibus & negotiis bonæ fidei, post moram quis teneatur ad vltimas, si conuenerit a die conuentionis: si non conuenerit a tempore moræ, *l. in bonafidei, C. de usuris l. mora §. in contractibus, & l. cum quidam §. Labeo. eo. tit. in P. & ad fructus ab eodem tempore. l. quis, de usu in P. l. in fideicommissi, & l. postulante, ad senatuscon. Trebell. in P. Fructus autem in contractibus stricti iuris, a tempore litis contestationis, *l. cum fundus, si cor. peta. in P. Et fructus quoque rei legatæ debentur a tempore litis contestatæ, si quidem antea non fuerit heres in mora: nam eo casu a tempore moræ præstat, gloss. in l. de fructib. & lit. expens. Cod. pro l. Titia Scio, 89. §. de lega. 2. & l. si quis seruo, 86. eo. tit. facit l. adiles etiam in 1. §. item sciendum, de adilit. edicto, videlicet quod pertinet ad fructus percipiendos restituendos. Nam pro perceptis, tenetur ex heres restituere a tempore mortis testatoris, *l. Herennius 2. de usur. quia ab eo tempore, recta via, nisi si qua conditio prohibeat, transit in legatarium legatum, l. Titio, de furt. in P.***

¶ Quarta vtilitas, vt moræ tempus æstimationem rei definit, *l. vinum, de reb. cred. in l. in hac actione, & l. fin. de condit. tri.*

¶ Quinta, vt post moram faciendi, datum ob causam possit condici, *l. 3. §. de condit. cau. da. l. si pecuniam §. si eo. tit. l. natur alis, de præscrip. verbis. P.*

¶ Sexta, vt heres qui partem reliquam a patre filio inficiatur soluere, ob moram damnatus, eam cum alia tertia parte præstare cogatur, *l. si quis in suo. C. de inoffic. testa. vt qui morosus est in reddendo deposito, incendii, ruinae, naufragiue causa, supra illud duplum reddat, l. 1. §. prætor aut. deposit. in P.*

¶ Septima, vt in obligationibus faciendi, post moram succedat repetitio eius quod interest, *l. stipulationes non diuiduntur. §. Celsus, de verb. oblig. l. si quis ab alio. 1. §. si de re iudi in P. l. si ubi dero vt manumittis, de præscri. ver. in P.*

De Actionibus quæ augentur per Inficiationem, & Condemnationem sumtuum seu impensarum. Cap. 15.

- 1 Accessio fit obligationi per inficiationem, vt in l. Aquilia, & Deposito, Relictis ad pios actus & alios.
- 2 Mandacium quando pensur.
- 3 Augentur & obligationes & actiones Condemnatione expensarum.

¶ Vemadmodum ex culpa, & mora, accessiones fiunt actionibus & obligationibus, sic aliunde etiam aliæ his accedunt & petuntur: vt in quibus lis crescit per inficiationem, sicut in lege Aquilia, §. si de oblig. que ex quas. contract. Nam contra negantem, ex lege Aquilia, si eum damnus per iniuriam dedisse probetur, dupli procedit condemnatio, *l. 4. & §. de l. Aquil. 3. C. tit. 3. §. l. inde Neratius, §. hac act. eo. in P. §. studium, de triente, & semiss. in a. ub. in confidentem in simplum, §. sed furti, de act. l. eum que, de in re iur. Item in actione depositi ex incendii, ruinae, naufragiue occasione, §. in duplum, de acti. dict. §. sed furti l. 1. §. merito, de pos. in P. & in relictis, piis & venerabilibus locis, §. si de oblig. que ex qua. contract. n. a. §. sed furti quidem de acti. §. aduersus, de pena temere liti. Si quis heres contumax fuerit in reddenda filio testatoris relictæ legitima, *l. si quis in suo testamento, C. de inoffic. testa. si quis inficiatus sit numerationem pecunie, a. ub. contra qui propriam, de non numer. pe. C. §. studium, verfic. si enim protulerint, de triente, & semiss. in a. ub. colla 3. si se dicat non possidere: nam conuictus ob mendacium priuatur possessione, quæ traditur in rem agenti, *l. si de rei vindic. l. 6. P. tit. 1. Sicque in aliis pluribus in quibus mendacium mala fides, & dolus puniuntur, quando in præiudicium alterius vergunt, l. eum qui se patrem, §. quod cum eo qui in alien. & c. l. 14. P. tit. 5. cum sim. l.***

- 1 Alioquin enim mendacia quæ neminem lædunt, etsi quod ad Deum pertinet digna sint poena, *cap. ne quis. 22. q. 2. & rotas illa quæst. tamen iure politica non valde persequuntur, l. quod falso iutor, aut. C. de ata §. si de inter. acti. l. fundum §. si de enic. & l. bi gl. quando autem nocet tractatur in l. summo ad municipia. l. si legibus, si contra ius vel util. public. c. super literis, & c. sedes de rescrip.*
- 2 Augentur & actionum vtilitates, condemnatione expensarum, quibus damnatur aduersarius qui in manifesta contuma-

cia fuit, *l. constitutus, de procura. & qui deficit in probatione exceptionis propositæ calumniolæ, c. exceptionem, de excep. si non habuerit iustam causam litigandi, cum quem temere, de ind. l. pro perandum, §. sin autem, & §. etsi quidem, de iudic. C. c. delicti, de dolo & contuma. c. calumniam, de pœna. quin & antequam vltimus contumax audiat, expensas contumaciæ refundere debet, *l. quonia, §. in aliis. vt lite nou. contesta. l. sancimus, C. de iudicis, quando autem appellans condemnandus sit in expensis appellationis, vide gloss. in c. si de dolo & contu. & in c. cum venissent, expe. de indi. Qui tamē agit, recte fore consulit, si petat de expensis sententiam ferri: quomissa condemnatione sumtuum, post terminatum litem, petitio eorum non admittitur, *l. terminatio, de fructib. & lit. expens.***

Quibus minuitur aut tollitur Obligatio, & Actio: & de Impensarum Repetitione. Cap. 16.

- 1 Auctoritate legum quando minuantur actiones.
- 2 Persona qua damnantur, in quantum facere etiam non possunt.
- 3 Minuitur actionem, Compensatio.
- 4 & Deductio impensarum factarum, & de impensarum diuisione.
- 5 Quomodo, & quales Impensas bonafidei & mala fidei possessor repetat.
- 6 Expensas factas quales procurator repetit.
- 7 ad Expensas condemnandus improbus litigator.

¶ Obligaciones porro & actiones minuantur, & minus quam natura prior illarum poposcit, consequimur pluribus modis: vel auctoritate, seu precepto legum, vel re ipsa. Auctoritate & precepto legum, sunt quædam personæ, quæ in plus non condemnantur, quam facere possunt, a quibus non totum, quod habent extorquendum est, sed habenda ratio est ipsarum, ne egeant, *l. in condemnatione l. 3. de regul. iuris. P. l. sunt qui, 16. de rem. lib. 42. P. tit. 1. & ita non damnantur in solidum.*

¶ Sic in humanum visum est, eum qui bonis cessit, & spoliatum fortibus suis, in solidum damnari, *§. si de acti. l. qui bonus, de cessio bonor. in P. Cuiusmodi & sunt socii, omnium bonorum maximæ, dicta l. sunt qui & alii, l. verum, pro socio. patens, dicta l. sunt qui, & l. seg. patronus, patrona, l. patronus, 17. de re iudic. libenque eorum: maritus, in dote, dicta l. patronus, & l. marium, sol. mar. §. item si de do. P. de acti. l. inter eos, de re iudica. miles qui sub armata est militia, l. miles, 1. l. 6. & litem miles, 18. de re iudic. l. stipendia, & l. si §. item miles, de exc. rei iudic. C. Quod & ad aduocatum extendit Accursius, glo. d. l. miles in verbo facere, cui priuilegium Castrensis peculii a iure cōmunicatur, *l. foris de aduoca. diuersi iudic. Item & multo magis ad militem cælestis militiæ, clericum videlicet, & ad ecclesiasticam personam pertinere dicemus, gloss. in d. l. miles, per legem sacrosanctæ, de episcop. & cler. C. Is que que ex causa donationis conuenitur, in quantum facere potest, condemnatur, si ab eo cui donatum conueniatur, *l. inter eos, 19. §. si quoque, de re iudic. In eum quoque qui emancipatus, aut exheredatus est, quive se abstinerit ab hereditate eius, cuius in potestate, cum is moritur, fuerit, eius rei nomine quæ contracta cum eo fuerit, cum is in potestate esset, siue sua voluntate, siue iussu eius, in cuius potestate fuerit, contraxerit, siue in ipsius peculium, siue in patrimonium eius, cuius in potestate fuerit, ea res redacta fuerit, actio, causa cognita datur, in id quod facere potest, *l. p. in l. 2. & 4. & l. pater, 7. quod cum eo, qui in alie. potest. est nego. gest. est. dicit. lib. 14. P. tit. 5. Pater quoque pro debitis filii fam. aut serui conuentus, non in solidum, sed in quantum in peculio est, tenetur, & damnatur, §. sunt prætera, de actio. in P.****

¶ Minuit quoque quantitatem actione comprehensam obiecta compensatio, vel debiti ad debitum, prout proprio titulo de compensationibus paulo post, Deo fauente, distinguemus. *§. pen. de act. In fin. l. 1. de compensatio. in P. §. in bonafidei, de act. l. vlti. de compens. ¶ Item minuantur actiones, per deductionem impensarum, vel in iudicio factarum, si condemnetur actor ad eas vel si extra iudicium fiant, pro re, vel circa rem, vel in re, cum distinctione tamen. Nam impensarum aliæ sunt necessariæ, aliæ viles, aliæ voluptariæ, *l. 1. de impens. in reb. dot. fact. lib. 25. P. tit. 1. Necessariæ quæ in se habent necessitatem impendendi, d. l. 1. §. 1. de impens. in reb. dot. fact. quæ si factæ non sint, res aut peritura, aut deterior futura sit, *l. impens. 79. de verb. signi. l. impens. 1. 4. de impens. in reb. do. fact. Viles Fulcius esse ait, quæ meliorem rem faciunt, deteriori esse non sinit: quibus rebus autem acquiritur domino, d. l. imp. §. 1. & quæ rem meliorem, cui adhibentur, faciunt, *l. vlti. quod dicitur, §. si §. Paul. in l. seg. de impens. in reb. dot. fact. Vili.****